

2. Конвенція про екстрадицію від 18.10.2022, 2674-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840_001-33#Text.

3. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року. URL: <https://urst.com.ua>.

Шаповаленко Євген Володимирович,
т.в.о. завідувача кафедри оперативно-
розшукової діяльності Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

З урахуванням сучасних викликів злочинності, а також проблем функціонування поліції щодо її протидії в частині інформаційно-аналітичного забезпечення, з'являється потреба вдосконалення цього процесу та впровадження інформаційних можливостей у діяльність не лише підрозділів поліції, які застосовують тільки відкриті методи, а й оперативних підрозділів. Адже нині більшість оперативних підрозділів Національної поліції та їхніх співробітників не мають самостійного доступу до відповідних баз даних і не володіють навичками поводження з інформаційно-аналітичним забезпеченням, тому вони змушені звертатися з відповідними запитами та клопотаннями виключно до уповноважених осіб і органів, а самі бази даних не уніфіковані та містять розрізнену інформацію про один об'єкт, що породжує неоперативність і впливає на випереджувальність оперативно-розшукової діяльності, а в результаті й на рівень протидії злочинності.

Аналогічна структура характерна для науково-дослідницької, художньо-творчої, викладацької, управлінської роботи тощо. Слово «аналітика» походить від грецького слова *analytike*, що в перекладі означає «мистецтво аналізу», мистецтво розчленовування понять, початків, елементарних принципів, за допомогою яких міркування набувають доказового характеру. Тому окремі науковці вважають, що під аналітикою варто розуміти задовольняючу деякі цінності й стандарти діяльність спеціальних організацій або підрозділів органів управління чи окремих осіб щодо одержання знання про практичні проблеми, з якими стикається управління, і шляхи їх вирішення за допомогою застосування аналітичних методів [1, с. 140].

Головна мета аналітичної роботи – підготовка пропозицій, їх детальне обґрунтування для прийняття оптимальних дієвих управлінських рішень. Вона спрямована на своєчасне виявлення проблем, суперечностей, невідповідностей чи тенденцій; правильну їх оцінку, визначення об'єктивних причин, що викликали ці проблеми, вибір найдоцільніших шляхів і засобів їх вирішення і пошук

відповідей на питання, що виникають у процесі оперативно-службової діяльності [2, с. 139].

З погляду правозахисної сфери дослідники визначають інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності правоохоронних органів щодо запобігання кримінальним правопорушенням як цілеспрямовану діяльність, яка спирається на правові, організаційні, технічні та методичні передумови щодо збирання, оброблення, зберігання й створення умов для використання інформації, необхідної для ефективного функціонування системи запобігання кримінальним правопорушенням. Інформатизація оперативно-розшукової роботи пов'язана з удосконаленням не тільки обчислювальних технологій, але й того соціального середовища, куди ця технологія впроваджується [1, с. 141].

До головних завдань інформаційно-аналітичного забезпечення з протидії кримінальним правопорушенням відноситься:

- накопичення якісної та вірогідної інформації, що сприяє прогнозуванню криміногенної обстановки, з огляду на результати боротьби зі злочинністю;

- використання аналітичних матеріалів для організації оперативно-службової діяльності оперативних підрозділів, прогнозування розвитку злочинності, розроблення всебічно обґрунтованих управлінських рішень та планування запобіжних заходів для усунення виявлених недолків;

- вдосконалення системи контролю за виконанням нормативно-правових актів щодо боротьби зі злочинністю та власних рішень підпорядкованими підрозділами;

- підвищення ефективності використання комп'ютерної техніки для своєчасного збирання, накопичення і обробки необхідної інформації та поліпшення якості аналітичних документів;

- створення міжвідомчих автоматизованих банків даних в інтересах оперативних підрозділів [2, с. 139].

Урахування організаційних змін у функціонуванні автоматизованих інформаційних систем МВС України, які використовуються під час оперативно-розшукового запобігання кримінальним правопорушенням, дозволяє зробити висновок щодо необхідності їх подальшого розвитку за такими ключовими напрямками:

- завершення процесу удосконалення нормативно-правового забезпечення функціонування відомчих інформаційних ресурсів;

- забезпечення ефективності та швидкості технічного доступу до віддалених ресурсів;

- розроблення нормативних документів, що стануть правовою основою для спільного використання баз даних оперативними підрозділами різних міністерств та відомств;

- удосконалення інформаційних технологій, систем та інформаційно-аналітичних моделей, які застосовуються у системі прийняття та обробки рішень [3, с. 24].

До зовнішніх інформаційних ресурсів належать банки даних інших правоохоронних органів; банки даних інших міністерств, відомств, підприємств, установ та організацій, які не стосуються безпосередньо боротьби зі злочинністю; банки даних обласних і міських органів влади; оператори мобільного зв'язку [4, с. 40].

Оперативно-розшукова інформація є важливим складовим елементом інформаційного забезпечення діяльності оперативних підрозділів щодо виявлення та припинення кримінальних правопорушень. Найважливішою передумовою ефективної організації процесу отримання оперативної інформації є визначення джерела та місця її знаходження (організаційну економічну структуру), визначити певний обсяг інформації, потрібної для виконання завдань протидії кримінальним правопорушенням та способі її отримання.

Список використаних джерел

1. Поляк С. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності підрозділів карного розшуку в процесі протидії втягненню неповнолітніх у злочинну діяльність. *Національний юридичний журнал*. 2017. URL: http://www.jurnaluljuristic.in.ua/archive/2017/6/part_1/31.pdf.

2. Гула Л., Долюновський Ю. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності оперативних підрозділів у протидії кримінальним правопорушенням у сфері економіки. 2018. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/sep/18391/22.pdf>.

3. Бесчастний В.М. Окремі аспекти удосконалення інформаційного забезпечення протидії злочинності в системі Міністерства внутрішніх справ України. 2018. URL: https://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/biblioteka/nauk_konf/23_03_2018.pdf.

Шармар Ольга Михайлівна,

доцент кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРИВЛАСНЕННЯ, РОЗТРАТУ МАЙНА АБО ЗАВОЛОДІННЯ НИМ ШЛЯХОМ ЗЛОВЖИВАННЯ СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ

В умовах агресії російської федерації дослідження особливостей кримінальної відповідальності за привласнення, розтрату майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем передбаченого ст. 191 Кримінального кодексу України (далі – КК) є доволі актуальним.

Метою даної статті є висвітлення особливостей кримінальної відповідальності за привласнення, розтрату майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем, передбаченого ст. 191 КК.